

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ +

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Το Σύμφωνο αυτό, το οποίο εγκρίθηκε από τους Αρχηγούς Κράτους και Κυβερνήσεως της ζώνης του ευρώ και στο οποίο συμμετέχουν η Βουλγαρία, η Δανία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Ρουμανία, θεσπίστηκε με στόχο την ενίσχυση του οικονομικού πυλώνα της νομισματικής ένωσης, τη βελτίωση της ποιότητας όσον αφορά το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών στη ζώνη του ευρώ και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, ώστε να επιτευχθεί υψηλότερος βαθμός σύγκλισης. Το σύμφωνο αυτό επικεντρώνεται ιδίως σε τομείς που εμπίπτουν στην εθνική αρμοδιότητα και είναι κρίσιμοι για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την αποφυγή επιβλαβών ανισοροπιών. Η ανταγωνιστικότητα έχει ουσιώδη σημασία ώστε να μπορέσει η ΕΕ να επιτύχει ταχύτερη και πλέον βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση, να παράγει υψηλότερα εισοδήματα για τους πολίτες της και να διατηρήσει τα ευρωπαϊκά κοινωνικά πρότυπα. Τα άλλα κράτη μέλη καλούνται να συμμετάσχουν εθελοντικά.

Η νέα αυτή προσπάθεια προς ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών για την ανταγωνιστικότητα και τη σύγκλιση στηρίζεται σε τέσσερις κατευθυντήριες γραμμές:

- α. Θα είναι σύμφωνη με την υπάρχουσα οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ και θα την ενισχύει, παρέχοντας προστιθέμενη αξία. Θα είναι συνεπής προς τα υφιστάμενα μέσα (Ευρώπη 2020, Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές, Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και νέο πλαίσιο μακροοικονομικής εποπτείας) και θα αξιοποιεί τα μέσα αυτά. Θα περιλαμβάνει ειδική προσπάθεια πέραν των όσων ισχύουν ήδη καθώς και συγκεκριμένες δεσμεύσεις και δράσεις με μεγαλύτερες φιλοδοξίες από αυτές που έχουν συμφωνηθεί έως τώρα, θα συνοδεύεται δε από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής. Οι νέες αυτές δεσμεύσεις θα ενσωματώνονται εφεξής στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας και θα υπάγονται στο σύνθητες πλαίσιο εποπτείας, με την Επιτροπή να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην παρακολούθηση της εφαρμογής των δεσμεύσεων και με τη συμμετοχή όλων των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου και της Ευρωομάδας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα εκτελεί πλήρως το ρόλο του, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές του. Οι κοινωνικοί εταίροι θα συμμετέχουν πλήρως σε επίπεδο ΕΕ μέσω της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής.

- β. Θα είναι επικεντρωμένη, προσανατολισμένη στη δράση και θα καλύπτει πρωταρχικούς τομείς πολιτικής με ουσιώδη σημασία για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της σύγκλισης. Θα αφορά κυρίως δράσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Στους επιλεγέντες τομείς πολιτικής θα συμφωνηθούν κοινοί στόχοι σε επίπεδο Αρχηγών Κράτους και Κυβερνήσεως. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα επιδιώκουν τους στόχους αυτούς εφαρμόζοντας το δικό τους μείγμα πολιτικών και λαμβάνοντας υπόψη τους τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.
- γ. Κάθε χρόνο θα αναλαμβάνονται συγκεκριμένες εθνικές δεσμεύσεις από κάθε αρχηγό κράτους ή κυβέρνηση. Στο πλαίσιο αυτό τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν υπόψη τους τις βέλτιστες πρακτικές και θα αυτοσυγκρίνονται με τα κράτη με τις καλύτερες επιδόσεις, εντός της Ευρώπης και μεταξύ άλλων στρατηγικών εταίρων.

Η εκπλήρωση των δεσμεύσεων και η πρόοδος προς την επίτευξη των κοινών στόχων πολιτικής θα παρακολουθούνται κατ' έτος σε πολιτικό επίπεδο από τους Αρχηγούς Κράτους και Κυβερνήσεως της ζώνης του ευρώ και των συμμετεχουσών χωρών, με βάση έκθεση της Επιτροπής. Επιπλέον τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διαβουλεύονται με τους εταίρους τους πριν εφαρμόσουν οποιαδήποτε σημαντική οικονομική μεταρρύθμιση με ενδεχόμενες δευτερογενείς επιπτώσεις.

- δ. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη δεσμεύονται πλήρως για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, η οποία θα συμβάλει καίρια στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ. Η σχετική διαδικασία θα είναι απόλυτα σύμφωνη με τη Συνθήκη. Το σύμφωνο θα σέβεται πλήρως την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς.

Οι στόχοι μας

Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη αναλαμβάνουν να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την επιδίωξη των ακόλουθων στόχων:

. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας

. Προώθηση της απασχόλησης

. Περαιτέρω συμβολή στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών

. Ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Κάθε συμμετέχον κράτος μέλος θα υποβάλλει τα ειδικά μέτρα που σκοπεύει να λάβει για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων. Εάν ένα κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι δεν απαιτείται δράση σε κάποιον τομέα, δεν θα τον περιλαμβάνει. Η επιλογή των συγκεκριμένων δράσεων πολιτικής που απαιτούνται για την επίτευξη των κοινών στόχων εξακολουθεί να αποτελεί αρμοδιότητα κάθε χώρας, αλλά πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στη σειρά πιθανών μέτρων που ακολουθεί.

Συγκεκριμένες δεσμεύσεις πολιτικής και παρακολούθηση

Η πρόοδος προς την επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα παρακολουθείται σε πολιτικό επίπεδο από τους Αρχηγούς Κράτους και Κυβερνήσεως, βάσει σειράς δεικτών που θα καλύπτουν την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση, τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις σε οποιονδήποτε από τους τομείς αυτούς θα εντοπίζονται και θα πρέπει να δεσμεύονται για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεων εντός δεδομένου χρονοδιαγράμματος.

α. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας

Η πρόοδος θα αξιολογείται βάσει της εξέλιξης των μισθών και της παραγωγικότητας και των αναγκών προσαρμογής της ανταγωνιστικότητας. Για την αξιολόγηση του κατά πόσον η εξέλιξη των μισθών συμβαδίζει με την παραγωγικότητα, θα παρακολουθείται το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ΚΕΑΜΠ) επί ορισμένο χρονικό διάστημα, συγκρινόμενο με τις εξελίξεις σε άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ και στους κυριότερους συγκρίσιμους εμπορικούς εταίρους. Για κάθε χώρα, θα αξιολογείται το ΚΕΑΜΠ για την οικονομία στο σύνολό της και για κάθε μείζονα κλάδο (μεταποίηση, υπηρεσίες, καθώς και κλάδοι διεθνώς εμπορεύσιμων και μη αγαθών). Μεγάλες και διαρκείς αυξήσεις μπορούν να οδηγήσουν στη διάβρωση της ανταγωνιστικότητας, ιδίως εάν συνδυάζονται με αύξηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών και συρρίκνωση του μεριδίου στην αγορά όσον αφορά τις εξαγωγές. Για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας απαιτείται δράση σε όλες τις χώρες, ιδιαίτερη όμως προσοχή θα δίνεται σε όσες αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις στον τομέα αυτόν. Για να διασφαλιστεί η ισόρροπη εξάπλωση της ανάπτυξης σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ θα προβλεφθούν ειδικά μέσα και κοινές πρωτοβουλίες για την προώθηση της παραγωγικότητας στις περιφέρειες που υστερούν.

Κάθε χώρα θα είναι υπεύθυνη για τις ειδικές δράσεις πολιτικής που επιλέγει για να προωθή την ανταγωνιστικότητα, ωστόσο θα δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες μεταρρυθμίσεις:

(i) τηρουμένων των εθνικών παραδόσεων όσον αφορά τον κοινωνικό διάλογο και τις εργασιακές σχέσεις, **μέτρα που να διασφαλίζουν ότι η εξέλιξη του κόστους συμβαδίζει με την παραγωγικότητα, όπως:**

- επανεξέταση του τρόπου καθορισμού μισθών και ημερομισθίων και, εφόσον απαιτείται, του βαθμού συγκέντρωσης της διαπραγματευτικής διαδικασίας και των μηχανισμών τιμαριθμοποίησης, τηρουμένης παράλληλα της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία των συλλογικών διαπραγματεύσεων·
- μέριμνα ώστε οι μισθολογικές συμφωνίες στον δημόσιο τομέα να στηρίζουν τις προσπάθειες που καταβάλλονται στον ιδιωτικό τομέα ως προς την ανταγωνιστικότητα (λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής ψυχολογικής επίδρασης των μισθών του δημόσιου τομέα).

(ii) **μέτρα για την αύξηση της παραγωγικότητας, όπως:**

- περαιτέρω άνοιγμα των προστατευόμενων κλάδων με τη λήψη μέτρων σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό **την άρση αδικαιολόγητων περιορισμών στις επαγγελματικές υπηρεσίες** και τον τομέα της λιανικής, προκειμένου να προαχθούν ο ανταγωνισμός και η αποδοτικότητα, τηρουμένου στο ακέραιο του κοινοτικού κεκτημένου·
- ειδικές προσπάθειες για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και την προώθηση της E&A, της καινοτομίας και των υποδομών·
- μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, κυρίως με την εξάλειψη της γραφειοκρατίας και τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου (π.χ. πτωχευτικό δίκαιο, εμπορικός κώδικας).

β. Προώθηση της απασχόλησης

Η ομαλή λειτουργία της αγοράς εργασίας αποτελεί κλειδί για την ανταγωνιστικότητα της ζώνης του ευρώ. Η πρόοδος θα αξιολογείται βάση των ακόλουθων δεικτών: ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας και ανεργίας των νέων, και ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Κάθε χώρα θα είναι υπεύθυνη για τις ειδικές δράσεις πολιτικής που επιλέγει για να προωθή την απασχόληση, αλλά ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται στις ακόλουθες μεταρρυθμίσεις:

- μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας για την προαγωγή του συνδυασμού ευελιξίας και ασφάλειας, τη μείωση της αδήλωτης εργασίας και την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας·
- δια βίου μάθηση·

- φορολογικές μεταρρυθμίσεις, όπως μείωση της φορολόγησης του εργατικού εισοδήματος, ώστε να καταστεί συμφέρουσα η εργασία, διατηρουμένων των συνολικών φορολογικών εσόδων, και λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής ενός δεύτερου μέλους της οικογένειας στο εργατικό δυναμικό.

γ. Ενίσχυση της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η πλήρης εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα δοθεί η μέγιστη προσοχή στα εξής:

Βιωσιμότητα των συντάξεων, της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών παροχών

Θα αξιολογούνται κατά κύριο λόγο βάσει των δεικτών κενού διατηρησιμότητας¹. Οι δείκτες αυτοί μετρούν το κατά πόσον τα επίπεδα χρέους είναι διατηρήσιμα με βάση τις τρέχουσες πολιτικές, ιδίως δε τα ισχύοντα συνταξιοδοτικά συστήματα και συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και παροχών, λαμβανομένων υπόψη και των δημογραφικών παραγόντων.

Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των συστημάτων συντάξεων και κοινωνικών παροχών θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν:

- ευθυγράμμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος προς την εθνική δημογραφική κατάσταση, για παράδειγμα με ευθυγράμμιση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης προς το προσδόκιμο ζωής ή με αύξηση των ποσοστών συμμετοχής,
- περιορισμό των συστημάτων πρόωρης συνταξιοδότησης και χρήση στοχοθετημένων κινήτρων για την απασχόληση των εργαζομένων προχωρημένης ηλικίας (ιδίως στην ομάδα ηλικίας άνω των 55 ετών).

¹ Το κενό διατηρησιμότητας συνίσταται σε δείκτες που συμφωνήθηκαν από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την αξιολόγηση της δημοσιονομικής διατηρησιμότητας.

Εθνικοί δημοσιονομικοί κανόνες

Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη δεσμεύονται να μεταφέρουν στην εθνική νομοθεσία τους τούς δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ ως έχουν στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Τα κράτη μέλη θα διατηρούν την ευχέρεια επιλογής του συγκεκριμένου εθνικού νομικού μέσου που θα χρησιμοποιείται, αλλά θα εξασφαλίζουν ότι αυτό έχει επαρκώς ισχυρό δεσμευτικό και μόνιμο χαρακτήρα (π.χ. συνταγματική διάταξη ή νόμος πλαίσιο). Η ακριβής διατύπωση του κανόνα θα αποφασίζεται επίσης από κάθε χώρα (π.χ. θα μπορούσε να λάβει τη μορφή «φρένου στο χρέος», κανόνα σχετιζόμενου με το πρωτογενές ισοζύγιο ή κανόνα περί δαπανών), αλλά θα πρέπει να εξασφαλίζει δημοσιονομική πειθαρχία τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή θα έχει την ευκαιρία, τηρουμένων πλήρως των προνομίων των εθνικών κοινοβουλίων, να δίνει τη γνώμη της για τον ακριβή δημοσιονομικό κανόνα πριν από τη θέσπισή του, ώστε να εξασφαλίζεται ότι είναι συμβατός με τους ενωσιακούς κανόνες και ότι τους στηρίζει.

δ. Ενίσχυση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Ένας ισχυρός χρηματοπιστωτικός τομέας είναι καίριας σημασίας για τη συνολική σταθερότητα της ζώνης του ευρώ. Έχει δρομολογηθεί μια συνολική μεταρρύθμιση του ενωσιακού πλαισίου για την εποπτεία και ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να θεσπίσουν εθνική νομοθεσία για την εξυγίανση των τραπεζών με πλήρη τήρηση του κοινοτικού κεκτημένου. Θα διεξάγονται σε τακτική βάση αυστηρές δοκιμές αντοχής των τραπεζών, συντονισμένες σε επίπεδο ΕΕ. Επιπροσθέτως, ο πρόεδρος του ΕΣΣΚ και ο πρόεδρος της Ευρωομάδας θα κληθούν να ενημερώνουν τακτικά τους Αρχηγούς Κράτους και Κυβερνήσεως για θέματα σχετικά με τη μακροδημοσιονομική σταθερότητα και τις μακροοικονομικές εξελίξεις που απαιτούν ειδική δράση στη ζώνη του ευρώ. Ειδικότερα, για κάθε κράτος μέλος θα παρακολουθείται στενά το επίπεδο ιδιωτικού χρέους των τραπεζών, των νοικοκυριών και των μη χρηματοπιστωτικών εταιριών.

Επιπλέον των προαναφερθέντων θεμάτων, θα δοθεί προσοχή στο συντονισμό της φορολογικής πολιτικής.

Η άμεση φορολογία παραμένει εθνική αρμοδιότητα. Ο ρεαλιστικός συντονισμός των φορολογικών πολιτικών είναι αναγκαίο στοιχείο ενός ισχυρότερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών στη ζώνη του ευρώ προκειμένου να στηριχθούν η δημοσιονομική εξυγίανση και η οικονομική ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να μετάσχουν σε συστηματικές συζητήσεις για θέματα φορολογικής πολιτικής, ιδίως για την εξασφάλιση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, την αποφυγή επιζήμιων πρακτικών και την υποβολή προτάσεων για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής.

Η διαμόρφωση κοινής βάσης φορολογίας των επιχειρήσεων θα μπορούσε να είναι ένας ουδέτερος ως προς τα έσοδα τρόπος για την εξασφάλιση της συνοχής των εθνικών φορολογικών συστημάτων, τηρουμένων των εθνικών φορολογικών στρατηγικών, και την προαγωγή της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για κοινή ενιαία βάση φορολογίας των επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένες ετήσιες δεσμεύσεις

Προκειμένου να επιδειχθεί αληθινή δέσμευση για αλλαγή και να εξασφαλισθεί η αναγκαία πολιτική δυναμική για την επίτευξη των κοινών μας στόχων, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα συμφωνούν κάθε χρόνο σε ανώτατο επίπεδο για δέσμη συγκεκριμένων δράσεων που θα πρέπει να εφαρμοσθούν εντός 12 μηνών. Η επιλογή των συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής προς υλοποίηση θα παραμένει ευθύνη κάθε χώρας, αλλά στην επιλογή θα συνεκτιμώνται ειδικότερα τα προαναφερθέντα θέματα. Οι δεσμεύσεις αυτές θα αποτυπώνονται επίσης στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και προγράμματα σταθερότητας που θα υποβάλλονται ετησίως και τα οποία θα αξιολογούνται από την Επιτροπή, το Συμβούλιο και την Ευρωμάδα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.